

MEDLEMSRAPPORTERING FOR

Norsk Folkehjelp

For 2013

*”En av IEHs styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

En av IEHs styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i IEH er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i IEH kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange IEH-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i IEH. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Per Bondevik
Daglig leder IEH

Forord fra: Liv Tørres, Generalsekretær

Norsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002. Som fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon mener vi selv at det påligger oss et spesielt ansvar for å sikre at vi og våre leverandører oppfyller krav til etisk handel, med særlig vekt på områder som arbeidstakerrettigheter og respekt for menneskerettighetene.

I 2013 utviklet vi nye og tydeligere etiske standarder for innkjøp, investeringer og innsamling av midler. Standardene gjelder våre egne ansatte, alle våre leverandører, de som forvalter våre investeringer, våre givere samt andre forretningspartnere. Standardene omfatter arbeids- og miljøkrav, samt andre krav som er i samsvar med bestemmelser i internasjonale konvensjoner og instrumenter, som for eksempel FN og ILO sine kjernekonvensjoner.

Vi respekterer arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter, prioriterer kampen mot korrupsjon og jobber kontinuerlig med bevisstgjøring av egne ansatte i hele vår globale virksomhet på disse områdene. Vi har dessuten fokus på arbeids- og miljøforhold i våre anskaffelsesprosesser med utgangspunkt i forpliktelsene våre både som IEH-medlem og med basis i våre egne retningslinjer.

I tillegg til å se på våre interne forhold og forhold i leverandørkjeden vår, jobber vi fortsatt aktivt gjennom ulike kampanjer, fora og i direkte dialog med en rekke selskap og investorer, for å kreve at næringslivet tar sin del av ansvaret når det gjelder å sørge for en økt respekt for arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter. Vi har blant annet i 2013 hatt fokus på norske økonomiske forbindelser til den israelske okkupasjonen.

Vi ønsker også å bidra til en styrket forståelse og oppslutning om etisk handel gjennom å skape en bevissthet om de retningslinjer og rammeverk som er nedfelt av bl.a. FN, ILO og OECD. I tillegg til å legge vekt på dette arbeidet internt i egen organisasjon, og gjennom å stille tydelige krav til leverandørene våre, deltar vi også i ulike fora og nettverk både i Norge og globalt, som for eksempel KOMPAKT her i Norge.

Årsrapport for vår aktivitet i 2013 vil bli tatt opp i styret som en informasjonssak og tilgjengeliggjort på våre nettsider www.npaid.org.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrerings- og asylspørsmål og drifter flyktningmottak. Norsk Folkehjelp har rundt 13000 medlemmer i Norge, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2 200

Omsetning (NOK):

820 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) har utviklingsprogram i 24 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid knyttet til landrettigheter generelt og rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter. I våre andre landprogram jobber vi aktivt for å kartlegge våre leverandører av produkter knyttet til gjennomføring av våre prosjekter for rydding av miner og klasebomber. Videre tar NF opp ansvarlige investeringer og aktivt eierskap i politiske forslag i Norge. NF har en egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i programmene og mot partnere vi samarbeider med. Videre vurderes leverandører i alle typer landprogram for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp utfra våre etiske retningslinjer som er basert på IEH sine prinsipper.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ivar Aamodt

Tittel: Controller logistikk

Epost: ivara@npaid.org

Telefon: +47 2203 7700

Innmeldingsår i IEH:

2002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Anne Cathrine Seland, Leder Organisasjon, Plan og Styring

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

- Retningslinje for innkjøp, investering og markedsarbeid
- Internasjonal strategi 2012-2015 (rettighetsbasert fokus)

Annet

Ny etisk standard for innkjøp, investering og markedsarbeid er vedtatt av styret i 2013. Denne rulles ut i 2013/2014 med introduksjon og oppfølging av landprogram og ansatte i hele NF. Det settes fokus på bestemte områder hvor vi ser det er naturlig med fokus i vårt globale innkjøpsarbeid, samt at forvaltning av frie midler og markedsarbeidet underlegges en felles retningslinje med klare instruksjoner og begrensninger. Videre jobbes det med sikring av introduksjonsprogram slik at det inkluderer de nye etiske standarder vedtatt i 2013.

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i IEH:

Etiske prinsipper er tema ved interne logistikkseminar og i individuell opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser. Videre jobber NF med rettighetsbaserte prosjekter hvor våre ansatte er med i arbeidet direkte, eller gir råd til partnere vi arbeider sammen med. Hovedfokus er å sikre innkjøp, investeringer og innsamling av midler slik at vi unngår etisk uforholdsmessige forhold i vår leverandørkjede.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Revidere forslag for oppfølging av etiske prinsipper med klart eierskap og ansvar for alle nivåer i organisasjonen, inkl. IEH prinsipper, stoppliste og rapporteringslinjer.	Nye NF etisk standard utarbeidet og vedtatt av styre for å sikre klare ansvarsforhold og metoder for hvordan dette skal sikres i investeringer, markedsarbeid og for fokusområder i innkjøp/avtaleinngåelse
Sikre implementering av RAID og risikokartlegging i program for relevante risikoområder i innkjøp	Arbeidet påbegynt og videreføres inn i 2014 med en planlagt introduksjon og metodikk som gjør at skjemaer for egenerklæring blir del av leverandørkartlegging på utvalgte områder. RAID kommer fra start til å benyttes fra hovedkontor Oslo for risikovurdering og oppfølging mot landprogram
Sette etiske standarder på agendaen i felles faglige seminarer på ulike nivå i organisasjonen for å sikre eierskap	Etiske standarder del av individuelle treninger i landprogram og ved fellesseminar i Oslo 2013
Bruk av bedre planleggingsverktøy og rammeavtaler i større grad for å bedre forutsigbarhet mot leverandører	Flere rammeavtaler er signert, samt at fokus på dette er satt i varierte treningsopplegg lokalt i programland som del av opplæring om etiske standarder

Aktiviteter:	Status/framdrift
Formalisere rapporteringsrutiner mellom ledd i organisasjonen slik at vi blir bedre på å dele informasjon om leverandører	Ny retningslinje har sikret et klart eierskap, arbeidsmetode for kontroll og håndtering av avvik. Videreføres i 2014 for å nå ut til alle programland og avdelinger

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Videreføre utrulling av NF Etiske standarder inklusive retningslinjer og skjemaer til alle gjenstående avdelinger og landprogram. Målsetting å dekke spesielt utvalgte områder i 2014 for å høste erfaring og hvordan vi jobber med oppfølging av leverandører mot bl.a. SPU og deltagelse i globale kampanjer og aktiviteter
Sikre regulær bruk av RAID for risikovurdering og oppslag
Jobbe aktivt med forankring av etiske standarder i interne og eksterne allmøter, samarbeidsfora og i den offentlige debatten

“Solidaritet i praksis betyr å støtte mål om menneskeverd og like rettigheter for alle ”

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Styrking av arbeidstakers rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakers rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Dialog med forhandlere som selger varer fra selskap med produksjon på okkupert palestinsk område.	Vi har tatt kontakt med 6 forhandlere av Keter-produkter, og 6 forhandlere av SodaStream-produkter, og oppfordret til å avslutte handelen av disse varene så lenge selskapene har produksjon i ulovlige bosettinger på okkupert palestinsk område. En forhandler har avsluttet salget av Keter, og flere er i pågående dialog med oss og SodaStream om selskapets produksjon på okkupert område.	☐ Tvangsarbeid ☐ Fagorg. og kollektive forhandling. ☐ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☐ Helse, miljø og sikkerhet ☐ Lønn ☐ Arbeidstid ☐ Regulære ansettelser ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☐ Miljø ☐ Korrupsjon
Dialog med fondsforvaltere om selskap i deres investeringsporteføljer som er ansvarlige for grove normbrudd.	Vi har hatt møter med tre fondsforvaltere og Etikkrådet i Statens Pensjonsfond Utland (SPU) om deres investeringer i HeidelbergCement og Cemex. Disse selskapene utvinner ikke-fornybare naturressurser fra okkupert område uten at denne aktiviteten kommer lokalbefolkningen til gode. Nordea har utelukket Cemex fra sin investeringsportefølje. I tillegg har vi hatt dialog med Etikkrådet i SPU om selskapene Africa Israel og Danya Cebus. Etikkrådet anbefalte uttrekk fra disse selskapene i september 2013.	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.
Kampanjevirkosomhet med mål om å øke bevisstheten om selskaps normbrudd på	Norsk Folkehjelp har i samarbeid med andre organisasjoner hatt kampanjevirkosomhet rettet mot G4S sine bidrag til menneskerettighets- og folkerettsbrudd i Israel og Palestina. G4S leverer sikkerhetstjenester til israelske fengsler, hvor palestinske	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
okkupert område.	fanger blir utsatt for systematisk mishandling. Kampanjen hadde fokus på situasjonen for palestinske barn i israelske fengsler og palestinere som blir holdt uten lov og dom.	
Landrettigheter i forbindelse nasjonale/utenlandske investeringer i naturressurser	NF støtter lokale organisasjoner i deres arbeid for å forsvare sine rettigheter og påvirke politikkutforming. Spesielt aktuelle land; Sør-Sudan, Kambodsja, Mozambique, Myanmar	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon
Politisk arbeid overfor norske myndigheter	Innspill til LO-kongressen og diverse offentlige høringer	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
Implementering av revidert anti-korrupsjonspolicy	Utrulling av nye retningslinjer mot ansatte og partnere for å sikre gode rutiner og tilgang til varslingskanaler	☒ Korrupsjon

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Påvirkningsarbeid rettet mot myndigheter	Innspill til LO kongressen om etiske forhold i investeringer, rettighetsprinsipper, asylpolitikk mv.
Samarbeid i nettverk og sammenslutninger	KOMPAKT, Forum for miljø og utvikling, Publish What You Pay, arbeidsgruppe anti-korrupsjon som eksempler

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Etiske standarder er formidlet i forespørsler til leverandører, er inkorporert som del av nye globale innkjøpsavtaler og diskutert i samarbeidsforum på logistikk mellom de store norske humanitære organisasjonene. Videre er kravene i de etiske standarder blitt delt med fondsforvalter for å sikre felles kunnskap om krav og forventninger til hvordan midler forvaltes. Nettsider og kvalitetssystem er oppdatert med nye etiske standarder.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettside til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<http://www.npaid.org/About-Us/Ethical-standards>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Ved større anbud på anskaffelser er NFs etiske retningslinjer en del av dokumentasjonen som skal forplikte leverandører som gir tilbud. Ellers blir våre etiske prinsipper og krav drøftet med nye og eksisterende leverandører i egne oppfølgingsmøter underveis i året.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle nye leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne. Markedsavdelingen har innført kontroll med alle donasjoner eller samarbeidsavtaler over kr. 10.000, og fondsmegler er gjort kjent med krav til forvaltning av NFs frie midler.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

En stor mengde av våre innkjøp gjøres lokalt og er små i omfang. Derfor er det lagt vekt på å sikre følgende prioriterte leveranseområder:

- Tekstil-, beskyttelses- og arbeidsuniform artikler,
- Profileringsartikler,
- Vakt-, rengjørings- og vedlikeholdstjenester,
- Trykk- og distribusjonstjenester,
- Lokale konstruksjons- og byggetjenester,
- Hotell- og konferanseleveranser
- Lokalt vurderte risikoleverandører i enheter utfra etiske standarder.

Innen disse områder skal det sjekkes for arbeidsforhold, tariff lønn/avtaler og andre forhold i leveransekjeden via leverandørskjema og opplysning om hvilke etiske standarder de følger i forespørsler mv. som et minimum.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Sør-Sudan, Kenya, Sør-Afrika og India

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnearbeid , organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på bl.a. land- og ressursrettigheter.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Følgende har hatt fokus i arbeidsåret:

- Forberede og forankre eierskap til reviderte etiske standarder med styrket eierskap i ledelse/styret
- Intern kompetansebygging av nyansatte/ansatte involvert i innkjøp
- Innlemmelse av retningslinjer i kontrakter og avtaler
- Bevisstgjøring av ansatte og leverandører involvert i investerings- og markedsarbeidet

Kontakt:

Norsk Folkehjelp

Ivar Aamodt

ivara@npaid.org

+47 2203 7700